

Täysistunto

Tiistai 6.3.2018 klo 14.02—16.37

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 8 ja 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 10/2018 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskustelu

15.12 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä (esittelypuheenvuoro): Herra puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annettua lakia. Esityksen mukaan palveluntuottajan kalastuslupien myyntiin liittyvien tehtävien suorittamisesta perittävää maksua sekä saalisrekisterin pitäjälle toimitettavia tietoja koskevia säännöksiä muutettaisiin.

Puhemies! Esityksen tarkoituksena on yhtenäistää kalastuslupien myyntitehtävistä perittävän maksun määrää sekä parantaa saalistietojen luotettavaa keräämistä.

Luvanmyyntipalkkion muutos koskisi vain kalastusmatkailulupien myyntiä, ei paikalliskalastajien lupia tai Tenojokilaakson ulkopuolella asuvien kalastusoikeuden omistajien lupia. Tenojoen kalastuksen ulkopuolella olevien osalta on näitä, jotka ostetaan suoraan ely-keskukselta. Kyse on myös siitä, että palkkio olisi riittävä, jotta luvanmyyjät haluavat jatkaa niiden myyntiä.

Tenojoella kalastavien pitää siis ilmoittaa saalistietonsa saalisrekisteriin. Muutos vaikuttaisi sivuvesillä, missä luvanmyynti ei ole ainakaan vielä sähköisen luvanmyyntijärjestelmän piirissä. Tenojoella luvanmyyntitiedot siirtyvät automaattisesti järjestelmään. Tavoitteena on saada myös sivuvesien luvanmyynti sähköisen järjestelmän piiriin. Kattavat ja luotettavat saalistiedot ovat tärkeitä lohikantojen tilan luotettavan arvioinnin kannalta.

Puhemies! Tärkein muutos siis koskee kalastuslupien hinnoittelua, jotta alle 18-vuotiaille voitaisiin myöntää matkailukalastuslupa hyvin edullisesti tai maksutta. Kalastuskaudella 2017 lasten kalastuslupien puuttuminen nähtiin ongelmaksi matkailupalveluiden kannalta. Norjassa ei peritty maksua alle 16-vuotiaille myydyistä luvista kesällä 2017 mutta hinnoittelulle asetettu vaihteluväli Suomessa ei mahdollistanut alaikäisille maksuttomia lupia tai niin edullisia lupia kuin katsottiin tarpeelliseksi. Muutoksilla voitaisiin joustavoittaa lapsille myönnettävien lupien hinnoittelua ja antaa parempia mahdollisuuksia sopia tarvittaessa lupien yksityiskohdista Tenon kalastussopimuksen 6 artiklan mukaisissa neuvot-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2018 vp

teluissa Norjan kanssa. Voimaansaattamislain on tarkoitus antaa puitteet, joiden sisällä luvan hinnat ja ehdot määrätään vuosittain maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Lain muutosehdotus ei vaikuta saamelaiden asemaan. Muutosesityksestä on neuvoteltu saamelaiskäräjien kanssa saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisesti.

Ja lausuntokierroksessa esitetyt muutokset on kannatettu laajasti.

15.15 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Jos oli äskeinen asia vaikea ja monimutkainen, kun puhuttiin tietosuojasta, niin kalastus jos mikä pelkästään meillä Suomessa, Pohjoismaissa ja kansainvälisestikin aiheuttaa tunteita, ja ihan syystä.

Viime kesä oli ehkä kylmä ja koleakin, ja sitä se oli erityisesti Tenon alueella Lapissa, kun moni lapsiperhe ja aikuinenkin joutui pettymään, koska kalastaminen Tenolla oli käytännössä mahdotonta, kun lupia ei saanut tai jos niitä olisi saanut, ne olisivat maksaneet niin paljon, että tavallisella työssä käyvällä perheelläkään ei käytännössä olisi varaa ollut siellä ainakaan yhtä päivää enempää kalastaa. Joten siinä mielessä, arvoisa ministeri — joka nyt valitettavasti joutui poistumaan — tämä alle 18-vuotiaiden maksun hinnoittelun muutos, alentaminen ja jopa poistaminen on todella hyvä saavutus hallitukselta, ja hyvä, että se nyt tulee tänne eduskuntaan, vaikka viime kesä niin meidän perheellä kuin monella muullakin Tenolla meni aika pilalle.

Tämä on haastava kokonaisuus lainsäädännöllisesti, ja tämä oli haastava kokonaisuus jo perustuslakivaliokunnassa. Tietysti täytyy todeta, että kyllä on hyvä, että Suomi pitää puolensa, koska meillä on muutama hassu lohijoki ja Norjalla niitä taitaa olla aika paljon enemmän. On ihan selvää, että kun kysymys on Suomen edusta, niin silloin pitää Suomen puoliaan pitää. Mutta kun ajatellaan sitä käytännön tilannetta, mikä viime kesänä syntyi, että lupien hinnat nousivat jopa 300 prosenttia, niin on ihan selvää, että sellaista lainsäädäntöä meidän ei olisi koskaan pitänyt tästäkään salista päästää ulos, puhumattakaan siitä, että se kosketta juuri lapsiperheitä ja nuoria.

Tässä on oikeastaan mielestäni samalla kysymys myös paljon isommasta yhteiskunnallisesta asiasta kuin pelkästään kalastuksesta. Kun me puhumme lasten ja nuorten suhteesta luontoon ja siitä, että lapset, tulevat sukupolvet, vielä osaavat ja pystyvät olla luonnossa ja metsässä ja kalastaa, niin ainoa tapa on tietysti se, että sitä tehdään pienestä pitäen esimerkiksi omien vanhempien kanssa. Siinä mielessä olen ollut iloinen siitä, että etujärjestöt, Suomen Vapaa-ajankalastajat mukaan lukien, ovat olleet aktiivisia tässä lausuntokierroksella ja ovat, niin kuin nyt näkyy, saaneet myös läpi sen tahtotilan, että lasten ja nuorten etu toteutuu tässäkin laissa.

15.19 Kari Kulmala sin: Arvoisa puhemies! Edustaja Skinnari otti hyvin esiin tässä kalastuslupien korotukset, jotka todellakin Tenojoella ovat nousseet aivan huimiin määriin. Ei ole mitään mieltä siinä, että 300 prosenttia jokin asia nousee kerralla. Jos vaikka maitolitrin hinta kaupassa nousisi 300 prosenttia yhtenä päivänä, niin siitä tulisi aikamoinen älämölö. Esityksen mukaan palveluntuottajien kalastuslupien myyntiin liittyvien tehtävien suorittamisesta perittävää maksua sekä saalisrekisterin pitäjälle toimitettavia tietoja koskevia säännöksiä muutettaisiin. Lisäksi alle 18-vuotiaille voitaisiin myöntää matkailukalastuslupa hyvin edullisesti tai maksutta. Tällä hetkellä Tenojoen rajajokiosuudella on voimassa Suomen ja Norjan välinen yhteinen sopimus ja siihen liittyvä kalastussääntö. Pitäisin hyvänä, että tämä sopimus mahdollisimman pian uudistettaisiin ja sitä ennen neuvotel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2018 vp

taisiin Norjan kanssa. Tässä on paljon sellaisia asioita, jotka pitää saada muutettua mahdollisimman pian.

Jokaisen rajajokiosuudella kalastavan on lunastettava kalastuslupa ennen kalastuksen aloittamista. Näinhän on käytäntö muuallakin Suomessa, kalastus maksaa joka purolla ja joka joessa. Esitettyjen muutosten perusteena ovat luvanmyyntikäytännössä havaitut epäkohdat sekä tarve parantaa saalistietojen luotettavaa keräämistä Tenojoen sivuvesistöissä. Palveluntuottajien luvanmyyntitehtävästä perittävän maksun vähimmäismääräksi esitetään 3 euroa kalastusvuorokautta kohti ja 60 euron hintaista lupaa kalliimmille luvulle enintään 5 prosenttia luvan hinnasta, tarkennuksena se, että esitys koskee vain kalastusmatkailuun tarkoitettuja lupia. Muut luvat tulee lunastaa Lapin ely-keskuksen palvelupisteestä, eikä niihin sisälly luvankirjoituspalkkiota.

Luvan myynnistä vastaava taho sekä palveluntuottaja veloitettaisiin ilmoittamaan luvan ostajien nimi- ja yhteystiedot saalisrekisterin toimivaltaiselle rekisterinpitäjälle. Pidän tältä kohdin esitystä hyvänä, koska tämä edistäisi saalistietojen luotettavaa keräämistä Tenojoen sivuvesistöissä, missä luvan myynti ei tapahdu sähköisen järjestelmän kautta. Eri asia on sitten, miten aktiivisia kalastajat tämän ilmoittamisen suhteen ovat ja miten paljon heitä pitää siihen motivoida.

Tämän esityksen tärkein seikka ja tavoite mielestäni on se, että alle 18-vuotiaat voisivat jatkossa saada matkailukalastuslupia Tenolle hyvin edullisesti tai jopa maksutta. Toisaalta, kun kalastelee tuolla joki- ja koskiosuuksilla, niin kaikkein eniten siellä on 15—18-vuotiaita nuoria kalamiehiä. Tämän esityksen myötä lapset ja nuoret pääsisivät kuitenkin kalastamaan aiempaa edullisemmin Tenolle jo tänä kesänä, ja se on varsinkin perheiden etu.

15.22 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Olen todella tyytyväinen siihen, että tämä laki nytten saatiin tänne eduskunnan käsittelyyn. Tämä laki, jossa käsitellään Tennon kalastusasioita, on ehdottomasti askel eteenpäin, oikeaan suuntaan, sillä viime kesä oli monille todellakin katastrofi Utsjoen alueella.

Tilannehan oli se, että tavoitteena oli, että Tenojoen kalastusta vähennetään 30 prosenttia. Lopputulos oli se, että lohen kalastusmäärä väheni 70 prosenttia. Eli tämä oli utsojokelaiselle matkailulle todella vaikea tilanne, mutta se oli vaikea myöskin monille paikallisille ja saamelaisille. Nyt tässä on onneksi pystytty hakemaan uutta toimintamallia, ja viime kesästä on opittu aika paljon. Hyvää on se, että lupamyyntiä nytten kehitetään sillä tavalla, että jatkossa niitä lupia saadaan oikealla tavalla myöskin Suomen puolelta ja matkailuyrittäjät pystyvät sitä myyntiä myöskin tekemään, ja se, että niitä lupia saapi myydä useamman kerralla niin, että ryhmämatkatkin ovat jatkossa onnistuneet.

Tästä nuorten edullisesta luvasta olen myöskin tyytyväinen tässä asiassa.

Sitten kun tämä tulee valiokuntaan käsittelyyn, niin toivon, että valiokunta kuuntelee hyvin laajasti myöskin näitä lausunnonantajia, sillä silloin kun Teno-sopimusta käsiteltiin täällä eduskunnassa, niin erityisesti saamelaiset ja osakaskuntien edustajat, eri tahot, ennen kaikkea saamelaiset, kokivat, että heitä ei silloin kuunneltu tarpeeksi. He eivät kokeeneet, että he olisivat tulleet kuulluiksi näissä asioissa.

Saalisrekisteri-asia on todella hyvä ja sitä pitää viedä eteenpäin. Sillä me saamme tietää, paljonko niitä lohia oikeasti sieltä sitten pyydetään.

Mutta sitten kehittämisasioista se, että viimeksi, kun tästä asiasta päätettiin, silloin sovittiin, että tulee valvontakamerat. Siihen löydettiin jo rahatkin, mutta missä ne valvonta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2018 vp

kamerat nyt sitten oikein ovat? Niitä ei ole syystä tai toisesta ilmeisesti saatu sinne asennettua sitten ollenkaan, eli sen perään minä kyllä kysyn tässä enemmänkin.

On todella hyvä, että Norjan kanssa saadaan nyt yhteistyö pelittämään entistä paremmin, tai ainakin sitä käytännön työtä pitää tehdä niin, että lupamyyntiasiat saadaan kehitettyä sillä mielelläkin.

Viime kesä oli tosiaankin poikkeus. Vettä oli paljon ja kalastaminen oli monessa suhteessa erilaista kuin aikaisemmin. Toissa kesänä sain käydä poikani kanssa Tenolla pyytämässä lohta, ja kyllähän me silloin saalista saimme myöskin matkaan. Viime kesänä emme me, niin kuin moni moni muukaan, päässeet sinne kalastamaan. Miten siinä kävi? Loppujen lopuksi iso osa luvista oli kuitenkin myymättä, eli siinä eivät jostakin syystä hommat pelittäneet ja kalat jäivät sitten pyytämättä ja matkailutulot paikallisille saamatta. Toivon mukaan täällä saamme kehitettyä tätä asiaa.

Kalatalouden Keskusliitto, jota minä olen johtamassa, sekä Vapaa-ajankalastajat molemmat ovat katsoleet, että tämä lakimuutosasia on tärkeä. Tässä me olemme ainakin samaa mieltä, että jotakin on tehtävä, että toimintoja saadaan vietyä eteenpäin.

Osakaskuntapuolella on otettu vahvasti esille se, että osakaskuntien roolia tulee jatkosakin korostaa varsinkin siinä, miten näitä lupia myydään ja mitkä ovat ne hinnat.

Ulkopaikkakuntalaisten eli mökkiläisten lupamyyntiasiaa pitää kehittää, ettei siinä käy niin kuin viime kesänä kävi, että niistä luvista jäi huomattava osa myymättä, vaikka ne oli tarkoitettu myyntiin. Esityksenä on se, että myytävien lupien määrää tulisi rajoittaa niin, että niitä olisi korkeintaan 20 lupaa kalastuskauden aikana per lupien ostaja, jotta niitä voitaisiin mahdollisimman monelle saada.

Paikkakuntalaisten verkkopyyntiasiaa pitää kuitenkin miettiä myös uusiksi niin, että ne, jotka patopyyntiä tai verkkopyyntiä harjoittavat, saisivat harjoittaa tätä toimintaa niin kauan kuin siihen pystyvät, sillä ei niitä enää montaa vanhusta ole, jotka sitä harjoittavat.

Niin kutsuttuun Venäjän loheen pitää nyt kiinnittää erityistä huomiota, miten sitä aletaan rajoittamaan. Itse olen useammankin henkilön kanssa keskustellut haukien määrästä. Joessa on nykyään iso määrä haukia, ja ne hauet syövät sitten paljon smoltteja. Eli miten saadaan verkkokalastusta tai muita toimintoja sitten kehitettyä, että tämä saadaan vietyä eteenpäin.

Puhemies! Lopuksi vielä sanon sen, että tämä Tenojoki-sopimus on osa laajempia kalastuspuolen kehittämisasioita, ja nyt toivon, että saisimme pikaisesti käsittelyyn myös kalastuslain 10 §:n, joka käsittelee kolmen pohjoisimman kunnan kalastusasioita valtion virtavesillä.

15.28 Markku Eestilä kok: Puhemies! Tämä hallituksen esitys on hyvä, sillä se auttaa matkailuyrittäjiä, jotka todella ovat olleet vaikeuksissa, sillä ongelma on ollut se, että kun sinne on perhe mennyt, niin kuin täällä hyvin puheenvuoroissa todettiin, niin lupien saanti on ollut ensinnäkin vaikeata ja epävarmaa ja sen jälkeen myös kallista.

Nyt on tämä 10 §, jonka mukaan alle 18-vuotiaalle voidaan edullisella hinnalla myydä — niin kuin on tähänkin saakka voitu myydä, mutta se on uusi asia, että olisi alle 16-vuotiaalle jopa maksuton. Sitä täytyy sitten valiokunnissa katsoa tarkkaan, että millä tavalla tämä maksuttomuus toteutuu ja pitääkö varsinaisen luvansaajan, jonka lupaan se nuoren maksuton lupa sitten liittyy, välittömästi olla läsnä ja näin poispäin, jotta voidaan varmistaa se, että kaloja käsitellään oikein, talvikkoja ei oteta ja muutenkin noudatetaan sääntöjä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2018 vp

On erittäin hyvä, että toinen, 8 §, sitten määrittelee sen, että kun joku myy luvan, niin tiedetään, kenelle se lupa on myyty, ja tiedetään yhteystiedot, ja varmistetaan sillä, että myös saalisilmoitus tehdään. Tämä on kyllä merkittävä uudistus ja hyvään suuntaan mennyt uudistus.

15.29 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa puhemies! Tämä uusittu ja päivitetty Teno-sopimus on jättänyt näihin päiviin asti aika paljon debattia Tenojokivarressa. On tietenkin hyvä, että niitä erheitä ja ongelmia siitä sitten pala palalta pystytään korjaamaan myös jälkikäteen, ja tämä on tietenkin yksi hyvä esimerkki niistä ongelmakohdista, joita on tullut sitten lupien myötä. Erittäin paljon on kyllä vielä tekemistä myös ely-keskuksella ja Metsähallituksella ylipäänsä sen suhteen, kuinka digitaalisesti meidän palvelumme toimivat ja kuinka nopeasti ne toimivat ja miten tieto liikkuu, ja toivoisin, että sielläkin astuttaisiin nykyaikaan.

Mutta sitten on tietenkin hirvittävän tärkeää, että nuorten ja lasten kalastusharrastusta pystytään tälläkin tavalla tukemaan. Tuo viimekesäinen tilanne Tenolla, mikä täällä useampien kollegojen suusta on tullut jo esille, ei kyllä ole kunniaksi. Ja oikeastaan, niistä keskusteluista, joita silloin käytiin, kun Teno-sopimusta muutama vuosi sitten oltiin pitkien, pitkien neuvottelujen jälkeen lopulta laittamassa voimaan: esimerkiksi ne korvaukset paikalliselinkeinolle, kun tiedettiin, että kunta elää suuressa määrin tästä matkailusta, ja sitten seuraavana kesänä tulee tämänkaltaisia, plus 300 prosentin nostoja lupamyyntiin. Eli ei tämä kyllä kaikilta osin aivan tasapainoisesti ole mennyt.

Harmillista, että ministeri ei pystynyt täällä olemaan paikalla vastaamassa paitsi tähän kysymykseen myös siihen, minkä kollegani nosti tuossa edellisessä puheenvuorossa esille eli nämä sivuvesistöjen luvat, jotka jäivät edellisessä kalastuslain uudistuksessa täydellisesti hoitamatta, ja valitettavasti edelleenkin se asia venyy, koska se on iso laki. Mutta tämä on yksi pieni ja tärkeä oikeudenmukaisuuskysymys, mikä pitäisi saada hoidettua. Ja näistä laskureista olen kyllä samaa mieltä, että niitä nyt on odoteltu pari vuotta jo siellä. Että mis-sähän vaiheessa ne sinne tulevat?

15.31 Reijo Hongisto sin: Arvoisa herra puhemies! Useissa puheenvuoroissa on todistettu tästä luvanmyyjien ja luvanostajien välisestä kohtaanto-ongelmasta. Minä tulkitseen asian niin, että kun ostajia olisi ja myyjiä olisi, mutta he eivät jostain syystä kohtaa, niin jonkinlaisesta ongelmasta on kysymys, ja tämä täytyy kyllä korjata.

Arvoisa puhemies! Tässä lakiesityksessä ehdotetaan muutettavaksi kalastuslupia myyvien palveluntuottajien kalastuslupiin liittyvien tehtävien suorittamisesta perittävää maksua ja saalisrekisterin pitäjälle toimitettavien tietojen laatua. Se on ehdotuksen keskeisin sisältö. Myös alle 18-vuotiaalle tulisi mahdollisuus saada matkailukalastuslupia hyvin edullisesti taikka kokonaan maksutta. Tämäkin on mielestäni erinomainen mahdollisuus. Nämä ovat hyviä parannuksia nykytilaan verrattuna.

Toteutuessaan laki yhtenäistäisi kalastuslupien myynnistä perittävää maksua ja parantaisi saalistietojen keräämistä. Muutamissa puheenvuoroissa on puhuttu näitten kalastusmaksujen korottamisesta, ja kun puhutaan hintojen pompsahtamisesta, niin ei liene kenenkään etu, että hinnat pompsahtavat useita satoja prosentteja.

Suomessa itse Tenojoessa tarvittavien kalastuslupien myynnin järjestäminen on Lapin ely-keskuksen vastuulla, mutta luvanmyynti on mahdollista siirtää yksityiselle palveluntuottajalle taikka kalastusoikeuden haltijana olevalle yhteisen vesialueen osakaskunnalle. Tenojoen sivuvesistöissä sen sijaan lupia myydään, voisiko sanoa, vähän villillä tavalla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2018 vp

Nimittäin sivuvesistöissä on useampia luvanmyyjä ja useampia tahoja. Suurin osa luvista myydään niin sanotusti käsin eikä sähköisen järjestelmän kautta. Kaikki luvanmyyjät eivät näin ollen ole tiedossa, eivätkä myöskään sähköisen järjestelmän piirissä. Tämän takia on aika vaikea varmistaa, että kaikki luvan ostaneet ja kalaa saaneet ilmoittaisivat saaliistaan. Kontrollin mahdollisuus puuttuu taikka se on olematon.

Tällaisten ongelmien korjaamiseksi tarvitaan lakimuutos, jota nyt käsitellään. Lakimuutos on mielestäni hyvä askel oikeaan suuntaan, mutta koskikalastuksen moninaiset ongelmat tiedostaen ainakin minä kysyn: Onko tämä askel vielä riittävän pitkä? Tarvitaanko vielä joitakin korjaamistoimenpiteitä, joilla saataisiin laki aukottomasti hyväksi?

Arvoisa puhemies! Minä kannatan lakiesitystä ja toivotan kaikille kalastajille kireitä säämoja. — Kiitoksia.

15.35 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä Tenojoessa kalastamista koskeva lakiesitys on toki hyvä ja perusteltu, ja voi sanoa, kun äsken käsitelimme tuota tietosuojalakia, että se oli varmaan aika vaikea lakipaketti, mutta sen voin jo kokemuksesta sanoa, mitä olen tätä asiaa muutamia vuosia seurannut, että varmaan tämä Tenojoen kalastuksen säätely lailla ja sen hoitaminen sillä keinoin, että kaikki osapuolet ovat siihen täysin tyytyväisiä, lienee yhtä vaikea asia.

Mutta tärkeähän tässä lakiesityksessä, mikä on nyt tuotu eduskunnan käsittelyyn, kuitenkin on se, että nuorille annetaan aidosti mahdollisuus tutustua tähän hienoon harrastukseen, kalastukseen, ja sitähän Suomessa on pyritty tekemään jo vuosien saatossa muillakin keinoilla — kalastuslakia on muutettu — ja toivon mukaan sitä samaa työtä jatketaan, niin että tämä hyvä harrastusmuoto leviää yhä useamman nuoren harrastukseksi, mikä on aivan erinomainen asia.

On nimittäin niin, että kun katsoo Suomen vesistöjä yleensä, niin kyllä ihmettelen erittäin suuresti sitä, että meillä on maailman parhaat sisävedet, maailman puhtaimmat sisävedet, ja siitä huolimatta kalastus harrastuksena on vähentynyt koko ajan. Tenojoki on tässä valtavan hienossa kalastusympäristössä kaikkien muiden kalastusvesistöjen joukossa semmoinen helmi, jota säännellään hyvin tarkasti tietysti Norjan kanssa tehtävien sopimusten perusteella ja niihin liittyvien lakien perusteella, mutta toivoo sopisi, että tässä Teno-asiasa päästäisiin eteenpäin sillä keinoin, että Tenolla kalastaminen jatkossakin olisi mahdollista.

Ja saamelaisten oikeudet, totta kai ne pitää turvata, kun he ovat saaneet alkuperäiskansan statuksen ja sitä kautta heidän oikeutensa on turvattu aina, mutta toivottavasti tässä asiassa nyt edetään sillä keinoin, että Tenolla kalastaminen tulevinakin vuosina olisi yhtä helppoa ja nuoria olisi siellä jokivarressa yhä enemmän, koska jos kalastusharrastus tästä maasta häviää, niin menetetään valtavan iso perintö, joka on vuosisatoja tätä maata pitänyt — oikeastaan voi sanoa, että se on tärkeä leivän jatke ollut tälle kansakunnalle vuosisatojen aikana.

15.37 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! On kaksi asiaa, joita itse pidän tärkeänä: että Tenossa on lohta ja myös sivuvesien kutupotentiaalista pidetään huoli, ja senhän täytyy perustua tutkimuksiin. Me tiedämme kyllä, että kaikissa sivujoissa asia ei niin hyvin ole. Kun täällä viitattiin viime kesään, niin oma käsitykseni viime kesästä on se, että vesi oli jatkuvasti metrin puolitoista korkeammalla, patoja ei pystytty sillä tavalla pystyttämään Tenojokeen kuten aikaisemmin, ja semmoinen käsitys meille kalamiehille jäi, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2018 vp

isoa kalaa oli paljon liikenteessä. Itsekin sain kaloja pitkästä aikaa, vähän isompiakin, joissa ei ollut naarmuja kyljissä, eli se kertonee jotakin, jos joku haluaa sen asian sitten oikein käsittää.

Edustaja Skinnari puuttui täällä siihen perusasiaan, että tämä oli perustuslakivaliokunnalle haasteellinen, kun perustuslakivaliokunta antoi lausuntoa. En sen kummemmin puuttu siihen lausuntoon, mutta ehkä se kannattaa toisen kerran lukea, sillä Tenon kalastusta koskevia perusoikeuksia on viisi kappaletta, ja jos perustuslakivaliokunta on tehnyt punninnan perusoikeuksien prioriteettijärjestelmässä, niin minä mielellään otan sen paperin vastaan ja luen, mitkä perusoikeudet ovat sitten korkeammalla kuin toiset perusoikeudet. Tämä on se keskeinen ongelma.

Minusta tuntuu, ja minun on kyllä se tässä salissa nyt todettava, että kun Suomi ja Norja ovat hyväksyneet kalastussopimuksen, siihen sisältyy monivuotiset neuvottelut, niin meille on käynyt kyllä niin, että kyllä tässä väestöryhmät on asetettu keskenään tappelemaan, ja se ei voi olla oikeusvaltiossa kenenkään etu. Minä toivon, kun näitä Teno-kysymyksiä täällä eduskunnassa pohditaan, että me emme asetu kenenkään puolelle vaan kaikki kansanedustajat yhdestä suusta toteamme niin, että me menetellemme lain mukaan ja kunnioitamme perustuslakia, eri pykälä. Se on ainut tapa edetä, koska me emme voi lähteä niin, että me jonkun oikeuksia ylikorostamme ja syömme toisen oikeuksia. Kyllä tässä tasapaino täytyy säilyttää.

15.39 Harry Wallin sd: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys on hyväksyttävä ja menee oikeaan suuntaan. Kuitenkin jos mennään vähän taaksepäin historiaa, niin viime kesänä Lapin uutiset 24.7. pääotsikossaan totesi: ”Uusi kalastussääntö hiljensi Tenojoen, mutta rannoilla kuohuu”, ja täällä sitten jatkossa kerrotaan, että Tenolla matkailuyrittäjät on menettäneet 60 prosenttia asiakkaistaan. Kun me tätä käsitelimme silloin täällä isossa salissa ja maa- ja metsätalousvaliokunnassa, niin meidän kuulumme perusteellisen asiantuntijakuulemisen ja siinä oli sitten selvä ristiriita valiokunnan ja eduskuntapuolueiden välillä. Me olisimme halunneet enemmän kunnioittaa alkuperäiskansan, saamelaiden, oikeuksia, ja myöskin tämä suojelutaso on liian korkea. Näinhän nyt on ollut, että tämä viime kesä oli todella vaikea. Metsähallituksen erämökki poltettiin, eli siellä on ollut kova vastarinta. Kun edustaja Hongisto kysyi, onko tässä nyt tämä muutosten määrä, niin ehdottomasti ainakin täältä opposition suunnasta voi todeta, että kyllä tämä vielä tarvitsee lisää muutoksia kunnioittaakseen saamelaiden oikeuksia ja myöskin sitä, että kaikki pääsisivät tasapuolisesti kalastamaan, myöskin ne, joilla ei ole kalastusoikeutta, ne maanomistajat, jotka omistavat, niin kuin suomalaiset maanomistajat, jotka omistavat laajasti ranta-alueita.

15.40 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Edustaja Wallin käytti hyvän puheenvuoron, ja itsekin olen sitä mieltä, että nämä lupien hinnat eivät saisi olla liian korkeita. Se on kansan harrastus, niin kuin Tenolla kalastaminen on vuosikymmeniä ollut. Edustaja Kulmunilta minä voisin kysyäkin, kuka ne luvan hinnat määrittelee. Te varmaan tiedätte — kansanedustajat minun käsittääkseni eivät luvan hintoja määrittele — niin että voitte kertoa tälle salille, kuka luvan hinnat määrittelee. Minä toivon, että niitä ei nosteta liian korkealle, koska se, että se on kansan harrastus, helposti menetetään.

Sitten minä voisin kysyä täällä, jos joku osaa vastata, esimerkiksi edustaja Maijala, joka on hyvin perehtynyt asiaan: paljonko valtiolla on kalastusoikeuksia Tenolla? Se on mielenkiintoinen kysymys, koska se myy lupia. Voiko toisen omaisuutta myydä? Nyt kun men-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2018 vp

nään vähän syvemmälle tähän asiaan, niin totta kai, eihän kukaan meistä halua — vai haluaako joku — vastustaa saamelaisten oikeuksia ja heidän kulttuurinsa tavallaan kehittämistä. En minä ainakaan. Mutta kenen toimesta se tapahtuu, se on toinen kysymys. Jos valtiolla on noin vähän kalastusoikeuksia olemassa, niin silloin meidän pitää ruveta pohtimaan, mikäs suoja on [Puhemies koputtaa] omaisuudella, ja yhtä rintaa viedä näitä asioita eteenpäin. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat, nyt varsinaisten puheenvuorojen pyytäjien nimet ovat samoja nimiä kuin ovat vastauspuheenvuorojen pyytäjät eli mennään varsinaisten puheenvuorojen pyyntöjen mukaan.

15.42 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Perustuslakivaliokunta on tehnyt omaa työtään, niin kuin tiedätte, ja tekee jatkossakin. Arvostan sitä ja tietysti perustuslakivaliokunnan jäsenenä olen ylpeä siitä, että täällä edustaja nosti esille sen, miten perusoikeuksia kohdellaan, onko joku tärkeämpi kuin joku toinen. Sitä työtä me tuomioistuinmaisesti teemme ja harvinaisen hyvin olemme mielestäni pystyneet yhteistä näkemystä näinkin vaikeissa asioissa löytämään. Ja kuten tiedätte, tämäkin työ jatkuu.

Mutta sitten minä olisin halunnut kysyä sitä — ministeri ei ole nyt paikalla — minkä täällä edustaja Wallin nosti esille, Lapin elinkeinon tilan viime kesänä. Itsekin olin paikalla siellä Tenojoki-varressa ja lähdin sitten Norjan puolelle lasten ja muiden nuorten kanssa, koska lupia ei saanut. Siellä viesti oli matkailuyrittäjiltä, että he eivät enää kestä: tämä on täysi katastrofi, liikevaihto on pudonnut. Kuinka moni yritys on mennyt konkurssiin? Mitä siellä viime kesänä tapahtui? Ja onko teillä hallituksella nyt joitain toimenpiteitä, miten korjaatte tätä tilannetta, korvaatte sen katastrofin, mikä viime kesänä tapahtui?

15.43 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Juuri tämä asia, minkä edustaja Skinnari toi esille, keskustelutti meitä todella paljon. Kiitoksia ministeri Lepälle ja ministeri Lintilälle: molemmat ovat viimeisen puolen vuoden aikana käyneet Utsjoella. On käyty näitä keskusteluja läpi, miten Utsjoella selvittää tästä tilanteesta, päästään eteenpäin. Onneksi nyt saadaan tämä sopimusasia pikkusen parempaan tilanteeseen mitä aikaisemmin.

Lintilän kanssa käytiin keskustelua muista matkailupuolen kehittämisasioista. Positiivinen asia tässä Utsjoen tilanteessa on se, että nythän on todella herätty miettimään, mitä toimintoja saataisiin Utsjoelle ympäri vuoden, koska sinne tarvitaan tuloja ja töitä ihmisille entistä enemmän.

Muita asioita: Kysyttiin, paljonko valtiolla on kalastusoikeuksia. Ihan tarkkaa määrää minä en tiedä, mutta käsitykseni mukaan niitä on yllättävän vähän. Valtio kuitenkin päättää näistä asioista. Tarkkaa määrää en osaa sanoa.

Sitten toinen asia on nämä sivuvesiasiat. Jos on täysin valtion omistamia alueita, niin siinä todella koetaan, miten saamelaisten ja paikallisten oikeudet on pantu roskakoriin näitten osalta.

Sitten myöskin se, että keskusliitot eivät todellakaan saa tapella keskenään, koska se olisi meidän kaikkien yhteinen etu, että me yhdessä saisimme kehitettyä näitä kala-asioita eteenpäin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2018 vp

15.45 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Silloin kun tätä Suomen ja Norjan välistä rajajokisopimusta tässä salissa käsiteltiin, muistan hyvin, että sanoin, että suurin kärsijä tässä sopimuksessa tulee olemaan matkailuyrittäjät. Ei nyt kovin viisas tarvinnut olla, kun tiesi, miten siinä käy.

Yksi suurimpia ongelmia on, että tämä luvanmyynti on mitä on. Se nyt tänä vuonna todennäköisesti ja toivottavasti kehittyy, kunhan nämä tulevat julki, millä tavalla sitä viedään eteenpäin. Se ongelma on siinä, että kun pitäisi perheen varata sinne luvat jo edellisenä kesänä, niin ei voi tietää, saako niitä lupia, jos on halu mennä tietylle viikolle, niin kuin monilla on. Tai jos on kaveriporukka, neljä kaveria, jotka haluavat sinne heinäkuun toisella viikolla mennä, niin ei ole mitään varmuutta, pystyvätkö he menemään. Tämä on se suuri ongelma. Sitten tulee näitä perustuslaki- ja yhdenvertaisuuskysymyksiä, että voidaananko luvanmyynnistä antaa tietty kiintiö matkailuyrittäjälle, jolloin kaikki olisi helpompaa. Että ongelma on tiedossa, mutta kun sitä lähdetään ratkaisemaan, ei se ole niin yksinkertaista. Me kansanedustajat voimme täällä käyttää puheenvuoroja, että kehitetään ja ratkaistaan asia, mutta se jää sanomatta, miten se kehitys tapahtuu ja miten tämä ratkaisu tapahtuu.

Mutta se suurin ongelma on se, mistä edustaja Maijala täällä puhui. Minä en tiedä, paljonko valtion omistus näihin kalastusvesiin ja kalastusoikeuksiin on, mutta eräitten tietojen mukaan alle 10 prosenttia. En ole ennen kuullut, että alle 10 prosentilla hallitaan 100:aa prosenttia. Tämä on se ongelma, ja silloin me tulemme siihen tavallaan perustuslakipriorisointiin. Perustuslakivaliokunta sinänsä on tehnyt hyvää työtä, mutta me tulemme siihen tilanteeseen, että totta kai saamelaiden oikeudet pitää tunnustaa ja turvata ja sitä kulttuuria kehittää — ja yhtä lailla pitää omistajien oikeudet hyväksyä ja ottaa huomioon silloin kun ratkaisuja tehdään.

Emme me kansanedustajat voi lähteä asettelemaan omistajia tai väestöryhmiä keskenään eriarvoiseen asemaan. Meidän täytyy neutraalisti viedä tätä asiaa eteenpäin. Nyt kun näitä neuvotteluja käydään, niin siellä on jatkuva kädenvääntö ja ikään kuin semmoinen kulttuurillinen tilanne, että yritetään toiselta naprata oikeuksia pois ja itselle. Ainakin minä haluaisin, että asia saa lopun ja nämä ratkaistaan rauhanomaisesti, [Puhemies koputtaa] mikäli se on yleensä mahdollista.

15.47 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa puhemies! Niin, esimerkiksi minä ja kollegani edustaja Maijala edustamme täällä omaa vaalipiiriämme ja Suomen kansaa, kuten kaikki muutkin, ja totta kai erityisesti meidän puheenvuoroissamme varmasti korostuvat paikallisten näkökulmat ja saamelaiden oikeudet. Ja kyllähän, niin kuin täällä on esille tullut, perustuslailla pystytään antamaan myös positiivisia erityisoikeuksia, kuten nyt nuoremmille, lapsille annetaan tässä asiassa, koska koetaan se asia sen verran tärkeäksi, että ikään ja tulotason katsomatta ulkopaikkakuntalaisilla nuorilla olisi mahdollisuus päästä nauttimaan tästä hienosta rajajoesta.

Mutta sitten haluan kyllä palata vielä siihen, että kysymyksessä on varsin poikkeuksellinen alue, joka herättää kansallisesti mielenkiintoa ja joka on saamelaisenemmistöinen — meidän ainoita saamelaisenemmistöisiä kuntiamme — ja joka elää erittäin vahvasti luontaistaloudesta ja matkailusta, ja kun me nyt tiedämme kahden vuoden kokemuksella, minäkalaiset olivatkaan lopputulemat viime kesältä, niin onhan aivan selkeää, että paitsi lupamenettelyä täytyy pystyä kehittämään, myös ratkaisemaan niitä ongelmia, jotka ovat jääneet edelliseen kalastuslakiin näiden Tenojoen sivuvesistöjen osalta. Sitä ei ole edelleen-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2018 vp

kään pystytty ratkaisemaan. Minä toivon kyllä, että tänä keväänä ja tänä kesänä ei nähdä sellaista samanlaista hulabaloota kuin nähtiin vuosi sitten.

On tietenkin aivan selkeää, että myös Utsjoella matkailu ympärivuotistuu. Jos ajatellaan vaikkapa revontulien tai pimeyden ja talven ja pakkasen ja kylmyyden ansiota, niin ei suinkaan kalastus ole ainoa asia, minkä takia ihmiset sinne tulevat. Nimenomaan tästä elinkeinojen kehittämisen edesauttamisesta ja myös siitä korvauskeskustelusta, joista puhuttiin Tenojoen sopimusta sovittaessa, olisi syytä käydä tässäkin salissa debattia, [Puhemies ko-puttaa] kun aikoinaan oli puhe, että sitä asiaa myös seurataan.

15.49 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Eestilä otti erittäin hyvin esille nämä sanat, vesioikeuden omistajan rooli ja asema. Nimittäin tilanne on se, että kun Teno-sopimusta tehtiin, niin kyllähän vesioikeuden omistajat kokivat silloin, että he eivät päässeet vaikuttamaan — ja päättämään — näihin päätöksiin, mitä Teno-sopimuksen osalta tuli, ja lopputulos oli sitten huono. Tosin, kuullaanko heitä nytkään tarpeeksi?

Sitten toisena asiana on se, että kun kalastuslaki tehtiin täällä muutama vuosi sitten, niin sen yhteydessä ainakin minä näin ja koin, että vesioikeuden omistus käsitteenä sosialisoi- tiin ihan täydellisesti. Tänä päivänä ei enää ymmärretä, mitä vesioikeuden omistaminen on. Se on perustuslaillinen omistusoikeus ihan samalla tavalla kuin on olemassa maa- oikeus, kiinteistöön on oikeudet ja kaikki näin, mutta se on vesitetty, mitä vesioikeus tarkoittaa. Velvoitteet on jätetty, mutta mitkä ovat ne oikeudet, mitä hyötyä on omistaa tänä päivänä vesioikeuksia? Tämä on semmoinen asia, mikä on perustuslaillisesti alitettu sekä kalastus- lain tekemisessä että Teno-sopimuksessa.

15.50 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä käsittelyssä oleva esitys on kyllä erinomainen muutos. Nyt on muistettava myös se, että Norjahan sovelsi tätä menet- telyä nyt kuluneella kaudella, eli siellä oli mahdollisuus norjalaiselle nuorisolle myöntää näitä nuorisolupia, ja nyt on aivan hyvä, että Suomi tuodaan mukaan tähän samalle viivalle.

Tämä itse sopimus on monestakin syystä herättänyt paljon kritiikkiä Utsjoen kunnassa ja myös saamelaiskäräjillä, mutta on myös muistettava, että siihen on oltu osaltaan tyyty- väisiä, ja monet tunnustavat sen, että on äärettömän tärkeää, että pidämme huolta yhdestä tällaisesta meidän tärkeimmästä luontoresurssistamme, Tenon lohesta, ja panostamme sen suojeluun. Toisaalta sitten näitä sopimuksia on oltava valmius muuttaa, mikäli lohikannat saavuttavat sellaisen tilan, että niitä voidaan kalastaa nykyistä enemmän.

Itse pidän tärkeänä myös, että nyt kaikessa sopimuksen jatkokäsittelyssä ja soveltami- sessa huomioidaan Utsjoen alueen matkailuyrittäjien oikeudet, ne on äärettömän tärkeä turvata. Osaltaan nyt myös tämä käsittelyssä oleva esitys parantaa matkailuyrittäjien ase- maa.

Ehkä voimakkain kritiikki kuitenkin siellä pohjoisessa on kohdistunut tähän edellisen hallituksen säätämään kalastuslakiin, jossa valitettavasti vietiin paikkakuntalaisilta oikeu- det näihin niin sanottuihin sivuvesistöihin, jotka ovat lohi- ja meritaimenpitoisia. Toivon, että löydämme hallituksessa yhteisen tahtotilan sille, että nämä oikeudet voidaan ainakin jollakin tasolla palauttaa, niin että paikkakuntalaiset eivät ole täysin turistin asemassa siel- lä omilla vesialueillaan. Ja, kuten edustaja Kulmunikin tuossa totesi, on äärettömän toivot- tavaa, että mitään sellaista hulabaloota ei nyt pääse syntymään kuin tällä kaudella hivenen pääsi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2018 vp

15.52 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Näin itsekkin neljä vuotta Pohjois-Suomessa aluekehitysjohtajana toimineena tämä on tietysti tuttu keskustelunaihe, ja hyvä niin. Tämä on arvokasta keskustelua, asia on monimutkainen ja hankala.

Haluaisin kuitenkin nyt hypätä tästä perustuslakikeskustelusta ihan näihin käytännön lupa-asioihin, joista äskenkin jo puhuin, että siellä ollaan hyviä asioita nyt tuomassa eteenpäin kustannusten osalta. Olisin oikeastaan kysynyt vielä sitä, että kun viime kesänäkin — ja taisin tästä soittaakin viime kesänä aika monellekin kollegalle, että miten tämä voi olla näin — lupa-aikaa oli sitten Tenolla lyhennetty muistikuvani mukaan kello 23:sta vain seuraavan vuorokauden kello 16:een. Siitä aika iso itku monella lapsella ja nuorellakin syntyi, että ai, nyt tämä loppuikin kello 16.

Toinen asia, mitä itse pohdin, on, että miksi ei missään ole otettu esille sitä, että kiintiön sen lupavuorokauden aikana voisi olla jotain, niin että siellä on joku maksimikiintiö. Jos vaikka tulet siihen lohivarveen ja teoriassa saat monta monta monta kalaa, niin eikö siellä voisi olla joku kiintiö, koska tämän ympäristö- ja luonnonsuojelullinenkin kanta pitää ottaa huomioon. Eli palaan taas tähän perusoikeusnäkökulmaan.

Mutta näillä kysymyksillä tietysti olisin halunnut ministeriltä kysyä, onko näitä pohdittu, eli ihan näitä käytännön konkreettisia asioita.

15.53 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Skinnari käytti rakentavan ja maltillisen puheenvuoron ja tarttui oikeastaan oleelliseen asiaan, että meillä pitää olla maailman paras lohijoki Tenolla, ja silloin meidän pitää kaikkien tuntea ympäristövastuu. Ja kuten edustaja Kärnä sanoi, niin ei tämä sopimus suinkaan ole sellainen, jota kaikki haukkuvat. Siellä on moni tullut sanomaan, että tämä sopimus on aivan oikean suuntainen. Siellä on epäkohtia, mutta tarkoitushan on parantaa lohikantaa ja erityisesti niitten isojen lohien kantoja ja suojella niitä, koska nehan sen kovan kalastuspaineen alla tietenkin ovat olleet sekä Norjan puolella että Suomen puolella.

Mutta edustaja Skinnarin esiin ottama kiintiöjärjestelmä olisi se, mitä sinne kaivataan. Niinhän se on maailman muillakin lohijoilla. Aika muuttuu, ja maailma muuttuu. Ihmiset hakevat sieltä elämyksiä, lohta pitää olla joessa. Eihän sitä voi enää kappalemääriä lähteä kalastelemaan, että onko se kaksi per päivä tai mitä se on. Mutta kun se lähtökohta on oikein, että on selvät kiintiöt, ja jos tulet sieltä joelta ilman kalan merkintää rantaan, niin siitä tulee kovat sanktiot, niin silloin me olemme oikeilla jäljillä ja suojelemme lohta oikealla tavalla.

Mitä tulee tähän saamelaisuuteen ja saamelaisten kulttuurin kehittämiseen, niin kuin sanoin, en minä sitä vastusta eikä varmaan kukaan muukaan täällä salissa, mutta täytyy olla tarkkana, kenenkä toimesta se kehitystyö tapahtuu. Kun me tiedämme, että siellä on maanomistajia — heitä kutsutaan hieman halventaen ”mökkiläisiksi”, he ovat maanomistajia, joille on merkitty kiinteistörekisteriin omistusoikeus tiettyihin kalavesiin — niin sille omistusoikeudelle suomalaisessa yhteiskuntajärjestelmässä pitää antaa arvo. Se on perusoikeus, enkä minä usko, että yksikään keskustapuolueen kansanedustaja lähtee omistusoikeutta kyseenalaistamaan.

Mutta niin kuin sanottiin, niin ihan kaikki ei ole mennyt kohdalleen, ja kun meidän tulee sitten kolmen vuoden kuluttua siitä alkukohdasta arvioida tämä rajajokisopimus uudelleen, niin sitä täytyy vähän eri näkökulmasta lähestyä, miten se rakennetaan uudelleen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2018 vp

15.55 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa herra puhemies! Tässä edustajat Skinnari ja Eestilä ovat kyllä käyttäneet hyviä puheenvuoroja, ja itsekin näen niin, että siinä vaiheessa, kun sopimus seuraavan kerran alistetaan neuvotteluille, olisi hyvin toivottavaa, että löydetäisiin jonkuntyyppinen ratkaisu siihen, millä tavalla tätä kiintiöintiä voitaisiin edistää. Nyt, jos olen oikein ymmärtänyt, erityisesti osakaskunnat siellä ja sitten myös saamelaiskäräjät voimakkaasti vastustivat tällaisen kiintiöjärjestelmän luomista.

Olen itsekin innokas lohenkalastaja ja paljon myös tuolla Pohjois-Norjan lohijoilla kalastan, ja on hyvin poikkeuksellista, jos siellä on joku sellainen joki, jossa ei tätä kiintiötä ole. Yleensä se on maksimissaan 2—3 kalaa päivässä, ja onpa jopa sellaisia jokia, että sitten tietyn ajanjakson jälkeen syksyllä, jos kalastaja saa saaliiksi ison emokalan, yli 3 kilon lohettäytyy palauttaa, eli kohdistetaan se pyyntipaine silloin ainoastaan niihin pieniin yksilöihin, jotka eivät niin suurella todennäköisyydellä sitten jatka sitä sukua siellä joessa.

Ja näen kyllä, että tämä on varmasti kaikille yhteinen asia, kaikille utsjokisille, tenovartisille, mökkiläisille, koko Suomen eduskunnalle, että me turvaamme Euroopan hienoimman ja parhaimman lohijoen lohikannat ja haemme yhdessä siihen sellaiset ratkaisut, jotka ovat kaikkien hyväksyttävissä.

15.57 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Kiitos, tämä on hyvä ja rakentava keskustelu, ja uskallan ehkä vielä esittää yhden toivomuksen tai jopa pyynnön, että nyt mietintövaliokunta tässä yhteydessä todella pohtisi, miten ja kuinka tällainen kiintiöjärjestelmä toteutettaisiin. Jos ja kun tulkitsen oikein, niin mitään lainsäädännöllistä estettä sen tekemiselle ei ole, koska — niin kuin edustaja Kärnäkin hyvin kuvasi — tämä olisi oikeastaan kaikkien etu, että me lähtisimme rakentamaan tätä. Asiantuntijakuulemisen yhteydessä varmasti löydetään sellainen malli, eli toivon, että hallituspuolueet nyt valiokuntavaiheessa ottavat tämän vakavasti, jotta tämä voitaisiin vielä saada eteenpäin.

15.57 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Kun tämä keskustelu nyt menee vähän syvemmälle, niin yksi tämän hallituksen esityksen hyvä osio on juuri tämä, että me saamme kaikki ne nimet tietoon, ketkä ostavat Tenon tai Tenon sivujokien lupia, ja he ovat sitten velvollisia ilmoittamaan saalismäärät. Tämä kiintiöjärjestelmä oli hyvä, ja kun kansanedustajan kuitenkin pitää toimessaan noudattaa oikeutta ja totuutta, niin kyllä minun täytyy sanoa, että jos minä haluaisin kehittää, niin sivujokiinhan myyvät nytten lupia osakaskunnan jäsenet. Minun mielestäni pitäisi olla niin, että osakaskunta myy. Silloin me pystyisimme huomattavasti paremmin kontrolloimaan, niin kuin täällä joku epäili, toimiiko se tulevaisuudessakaan. Kun osakaskunnat voisivat yhteisille vesialueille lupia, voitaisiin osoittaa tietyt alueet, missä sitten luvan hankkijat voivat kalastaa. Minusta se olisi paljon parempi järjestelmä kuin se, että osakaskunnan jäsenet luovuttavat näitä lupia.

15.58 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Vielä tuosta kiintiöjärjestelmästä: Idea ja ajatushan siinä on minun mielestäni erittäin hyvä, koska se toimii esimerkiksi jo Tornionjoella ja monessa muussakin paikassa. Mutta se, minkä takia paikalliset ovat vastustaneet sitä, johtuu lähinnä siitä, että pelätään, että se tulee koskemaan myöskin paikallisia kalastajia, ja paikalliset kalastajat, saamelaiset, ovat tottuneet siihen, että silloin kun he ovat kalastamassa, he ottavat sen oman tarpeensa siitä kalaa. Tämä on asia, mikä varmasti joudutaan sitten pohtimaan tässä, mutta olen itse ollut esittämässä myöskin, että tämä kiintiöjärjestelmä voisi olla siinä yhtenä osana mutta lähdetään rakentamaan sitä niin, että pai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2018 vp

kallisten oikeudet eivät saa kuitenkaan siinä sitten kärsiä. Katsotaan, miten lakipykälät pystyisi siinä sen jälkeen tekemään kohdalleen.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.